

เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

- 1. คำถาม** บุตรอายุ 17 ปี ตั้งครรภ์และไม่ได้จดทะเบียนสมรส มารดา ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะเบิกค่าคลอดบุตรของบุตรสาวได้หรือไม่

คำตอบ ได้ เพราะบุตรยังไม่บรรลุนิติภาวะ (อายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ และไม่ได้จดทะเบียนสมรส) ค่าคลอดบุตรสามารถนำมาเบิกได้
- 2. คำถาม** ผู้มีสิทธิ มีบุตร 6 คน ต่อมาบุตรคนที่ 3 (อายุ 15 ปี) เสียชีวิต อยากทราบว่า จะสามารถนำบุตรลำดับที่ 4 ขึ้นมาใช้สิทธิแทนได้หรือไม่ และหากสามารถทำได้ ผู้มีสิทธิจะมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลบุตรลำดับที่ 4 ได้อีกกี่ปี

คำตอบ ได้ เพราะบุตรคนที่ 3 เสียชีวิตก่อนบรรลุนิติภาวะ สามารถนำบุตรลำดับถัดไป (คนที่ 4) มาใช้สิทธิแทนได้ และสามารถให้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้จนกว่าบุตรคนที่ 4 นั้นจะบรรลุนิติภาวะ
- 3. คำถาม** ผู้มีสิทธิ มีบุตรท้องแรก 1 คน ต่อมาท้องที่สองมีบุตร แผล 3 คน และท้องที่สามมีบุตร 1 คน จะสามารถนำบุตรมาเบิกค่ารักษาพยาบาลได้กี่คน

คำตอบ ผู้มีสิทธิ สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้บุตรได้ 4 คน คือท้องแรก 1 คน และท้องที่ 2 จำนวน 3 คน สำหรับบุตรท้องที่ 3 จำนวน 1 คน ไม่สามารถเบิกได้
- 4. คำถาม** คู่สมรสของข้าราชการเป็นคนต่างชาติ จะอยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลหรือไม่

คำตอบ ผู้มีสิทธิมีสิทธินำค่ารักษาพยาบาลของคู่สมรสมาเบิกได้ก็ต่อเมื่อจดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมาย กรณีสมรสกันในต่างประเทศ จะถือว่าชอบด้วยกฎหมาย ต่อเมื่อทำตามแบบที่กำหนดไว้ตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศนั้นก็ได้ โดยหากประสงค์จะจดทะเบียนตามกฎหมายไทยให้พนักงานทูตหรือกงสุลไทยรับรอง

5. **คำถาม** ผู้มีสิทธิเป็นชายไทยนับถือศาสนาอิสลาม รับราชการอยู่ในจังหวัดปัตตานี สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้คู่สมรสจำนวน 4 คนได้หรือไม่

คำตอบ โดยหลักการ ผู้มีสิทธิจะเบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับคู่สมรสได้เพียง 1 คนเท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นให้สำหรับผู้มีสิทธิ (ชาย) ที่นับถือศาสนาอิสลามและมีภูมิลำเนาอยู่ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล) และจดทะเบียนสมรสตามหลักศาสนาอิสลาม (จดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้) หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้มีสิทธิสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับคู่สมรสได้ 4 คน

6. **คำถาม** กรณีที่ผู้มีสิทธิมีบุคคลในครอบครัวเป็นผู้มีสิทธิเช่นเดียวกัน ผู้มีสิทธิจะใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาลแทนในฐานะเป็นบุคคลในครอบครัวได้หรือไม่

คำตอบ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นกำหนดให้ผู้มีสิทธิใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาล สำหรับตนเองอยู่แล้ว จึงต้องใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเองจะนั้นบุคคลในครอบครัวดังกล่าว ก็ต้องใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเอง ผู้มีสิทธิไม่สามารถใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาลในฐานะบุคคลในครอบครัวได้

7. **คำถาม** ข้าราชการกินยาฆ่าแมลงเพื่อฆ่าตัวตาย และญาติได้พาไปส่งโรงพยาบาลและหมอได้ทำการล้างท้อง และทำการรักษา ค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวจะเบิกได้หรือไม่

คำตอบ เบิกได้ เพราะสวัสดิการรักษายาฆ่าแมลงข้าราชการไม่ดูแลเหตุของการเจ็บป่วย โดยรัฐมีหน้าที่รักษาพยาบาลให้ผู้มีสิทธิ และบุคคลในครอบครัว คินสภาพสู่สภาวะปกติ

8. **คำถาม** **วัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้าเบิกได้หรือไม่**

คำตอบ วัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้าสามารถเบิกได้เพราะเป็นการรักษาพยาบาล ซึ่งรวมถึงเซรุ่มรักษาพิษงู และวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก เพราะวัคซีนเหล่านี้จะฉีดก็ต่อเมื่อ ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวถูกสุนัข หรืองู หรือถูกสิ่งของที่เป็นสนิมบาดแล้ว

9. **คำถาม** **ค่างอกซิเจนเบิกได้หรือไม่**

คำตอบ ค่างอกซิเจนไม่สามารถเบิกได้ เพราะไม่ใช่อุปกรณ์ที่กำหนดตาม หนังสือเวียนกรมบัญชีกลางด่วนที่สุดที่ กค 0417 / ว 77 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548 แต่ค่างอกซิเจนสามารถเบิกได้ ดังนั้น กรณีผู้ป่วยซื้อค่างอกซิเจน (พร้อมออกซิเจน) กลับบ้าน จะสามารถเบิกได้ เฉพาะค่างอกซิเจนเท่านั้น และเมื่อต้องเติมออกซิเจนใหม่ หากนำมา เติมที่สถานพยาบาลก็สามารถเบิกได้

10. **คำถาม** **คู่สมรสของข้าราชการมีสิทธิประกันสังคม แต่ไม่เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่เลือกไว้ (โรงพยาบาลตามหน้าบัตร) โดยไปเข้ารับการรักษาพยาบาล ในโรงพยาบาลของรัฐ สามารถเบิกค่ารักษาจากคู่สมรสที่เป็นข้าราชการได้หรือไม่**

คำตอบ ไม่สามารถเบิกได้ เพราะการที่ผู้ประกันตนไม่เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่เลือกไว้ โดยไปเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลอื่น เป็นการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสำนักงานประกันสังคม แต่ก็ไม่ใช่เป็นเหตุให้หมดสิทธิประกันสังคม จึงไม่สามารถนำค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวมาเบิกจากทางคู่สมรสที่เป็นข้าราชการได้

11. **คำถาม** **ข้าราชการมีสิทธิประกันสังคม แล้วเลือกใช้สิทธิประกันสังคม บุคคลในครอบครัวจะยังสามารถใช้สิทธิสวัสดิการของทางราชการได้หรือไม่**

คำตอบ บุคคลในครอบครัวยังคงสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการได้ตามปกติ ทั้งระบบใบเสร็จรับเงินและระบบเบิกจ่ายตรง สิทธิ

ไม่ได้หายไปหรือถูกระงับแต่เนื่องจากข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิอื่น จึงสามารถเลือกใช้สิทธิอื่นได้ (สิทธิประกันสังคม) ส่วนบุคคล ในครอบครัวไม่มีสิทธิอื่น ก็เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการ ได้ตามปกติ

12. คำถาม ข้าราชการบรรจุใหม่ เบิกค่ารักษาพยาบาลได้เมื่อใด

คำตอบ ข้าราชการบรรจุใหม่ สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ทันทีตั้งแต่วันที่บรรจุเป็นข้าราชการ สำหรับการใช้สิทธิในระบบเบิกจ่ายตรงนั้น ข้าราชการจะต้องติดต่อนายทะเบียนของส่วนราชการเพื่อทำการเพิ่มข้อมูลในฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐก่อนจึงจะมีสิทธิสมัครเข้าร่วมโครงการเบิกจ่ายตรงได้ (ทั้งนี้จะใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงได้หลังจาก นายทะเบียนของส่วนราชการเพิ่มฐานข้อมูลแล้วประมาณ 15 วัน)

13. คำถาม ผู้ป่วยมีความจำเป็นต้องส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลอื่น สามารถ เบิกค่าพาหนะ (รถ Refer) ได้หรือไม่

คำตอบ ในหลักการ ค่ารักษาพยาบาลที่จะนำมาเบิกจ่ายกับทางราชการได้นั้น มีค่ารักษาพยาบาล ค่ายา ค่าตรวจวินิจฉัยโรค เป็นต้น กรณีค่าพาหนะ นำส่ง (Refer) ไม่ถือเป็นค่ารักษาพยาบาล จึงไม่สามารถเบิกจ่าย จากทางราชการได้

14. คำถาม ใบเสร็จค่ารักษาของโรงพยาบาลที่จะนำมาเบิกได้มีอายุเท่าไร

คำตอบ ใบเสร็จรับเงินมีอายุ 1 ปี นับถัดจากวันที่ปรากฏในใบเสร็จดังกล่าว

15. คำถาม กรณีมีบุตรเป็นข้าราชการ หากมีบิดาหรือมารดา เป็นลูกจ้างประจำ เกษียณออกจากหน่วยงานราชการแล้ว สามารถอาศัยสิทธิบุตร ที่เป็นข้าราชการเข้าร่วมโครงการจ่ายตรงได้หรือไม่

คำตอบ ลูกจ้างประจำที่เกษียณจะได้รับบำเหน็จเพียงอย่างเดียว จึงทำให้หมดสิทธิสวัสดิการของตนเอง รวมทั้งบุคคลในครอบครัวด้วย ดังนั้นหากลูกจ้างประจำที่เกษียณมีบุตรรับราชการอยู่ ก็สามารถ

อาศัยสิทธิของบุตรที่เป็นข้าราชการเพื่อจ่ายค่ารักษาพยาบาล
ในระบบเบิกจ่ายตรงได้ แต่บุตรที่เป็นข้าราชการจะต้องบันทึก
ข้อมูลของบิดาและมารดาในฐานะข้อมูลบุคลากรภาครัฐให้สมบูรณ์
บิดาและมารดาจึงจะสามารถเข้าร่วมโครงการจ่ายตรงได้

16. คำถาม ข้าราชการบรรจุใหม่เข้ารับราชการใหม่ ยังไม่ได้ทำฐานข้อมูล
ของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในระบบฐานข้อมูลบุคลากร
ภาครัฐ จะต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถมีสิทธิเข้าร่วม
โครงการเบิกจ่ายตรง

คำตอบ ให้ข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ นำเอกสารอ้างอิงแสดง
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีสิทธิกับบุคคลในครอบครัว มายื่นให้
นายทะเบียนต้นสังกัดเก็บไว้ใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูล
เพื่อเพิ่มข้อมูลของข้าราชการและบุคคลในครอบครัวเข้าในระบบ
ฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ เมื่อนายทะเบียนได้เพิ่มข้อมูลเข้าใน
ระบบฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐแล้ว จะต้องรอรอบการส่งข้อมูล
จากกรมบัญชีกลางให้โรงพยาบาลตรวจสอบสิทธิในรอบถัดไป
ข้าราชการและบุคคลในครอบครัวจึงจะสามารถสมัครเข้าระบบ
เบิกจ่ายตรงได้

กรมบัญชีกลางมีการตัดรอบการส่งข้อมูลให้โรงพยาบาลตรวจ
สอบสิทธิ 2 รอบต่อเดือน (ทุกๆ 15 วัน ประมาณวันที่ 4 และ 18
ของเดือน)

17. คำถาม กรณีข้าราชการเกษียณไปเป็นผู้รับบำนาญ นายทะเบียนต้นสังกัด
จะต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ หากมีข้าราชการในหน่วยงานที่นายทะเบียนรับผิดชอบเปลี่ยนสถานะ
จากข้าราชการ ไปเป็นผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ขอให้นายทะเบียน
เข้าไปเปลี่ยนประเภทเจ้าของสิทธิ จากข้าราชการเป็นผู้รับเบี้ยหวัด
บำนาญพร้อมทั้งให้ระบุเหตุที่ออกว่าเกษียณระบบจะทำการปรับสถานะ
ของข้าราชการรายดังกล่าวให้โดยอัตโนมัติ ทั้งนี้ผู้มีสิทธิและบุคคล
ในครอบครัวยังคงสามารถใช้สิทธิเบิกจ่ายตรงได้ต่อเนื่องต่อไป

18. **คำถาม** กรณีที่มีข้าราชการหรือลูกจ้างประจำปลดเกษียณไปรับบำเหน็จ นายทะเบียนต้นสังกัดจะมีวิธีปลดสิทธิของข้าราชการ หรือ ลูกจ้างประจำ จากระบบฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐได้อย่างไร

คำตอบ หากมีข้าราชการหรือลูกจ้างประจำในหน่วยงานเกษียณ และรับบำเหน็จ ให้นายทะเบียน เข้าไประบุเหตุที่ออกกว่าเกษียณ ในระบบฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ (หน้าเจ้าของสิทธิ) ก็จะทำให้บุคคลดังกล่าวรวมถึงบุคคลในครอบครัวหมดสภาพการมีสิทธิในรอบการส่งข้อมูลให้โรงพยาบาลตรวจสอบสิทธิในรอบถัดไป

19. **คำถาม** กรณีหน่วยงานนำใบเสร็จรับเงินที่เกินกำหนดเวลา 1 ปี วางฎีกาเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง สามารถปฏิบัติได้หรือไม่

คำตอบ หน่วยงานสามารถนำใบเสร็จรับเงินที่ผู้มีสิทธิยื่นเบิกภายในเวลาที่ครบกำหนด 1 ปี แต่หน่วยงานวางเบิกจากกรมบัญชีกลางหลังเกินกำหนดระยะเวลา 1 ปีได้ เนื่องจากระยะเวลา 1 ปี หลักเกณฑ์ดังกล่าวใช้บังคับเฉพาะกับผู้มีสิทธิเท่านั้น มิได้มีผลบังคับกับส่วนราชการที่วางคำขอเบิกเงิน

20. **คำถาม** การออกหนังสือรับรองยานอกบัญชีหลัก ของกรรมการแพทย์ประจำโรงพยาบาลต่างๆ ที่ถูกต้อง และสามารถนำมาใช้ประกอบการเบิกจ่ายต้องมีลักษณะอย่างไร

คำตอบ หนังสือรับรองยานอกบัญชีหลักของกรรมการแพทย์ต้องมีรายละเอียดดังนี้

1. มีลายเซ็นคณะกรรมการแพทย์อย่างน้อย 1 ท่าน
2. เป็นลายเซ็นจริง ใช้สำเนาไม่ได้
3. มีตราประทับของสถานพยาบาล

21. **คำถาม** ใบเสร็จรับเงินเป็นภาษาต่างประเทศต้องมีคำแปลเป็นภาษาไทยหรือไม่

คำตอบ ให้โรงพยาบาลแปลให้ หรือตรวจสอบเทียบเคียงกับระเบียบว่าตรงกับระเบียบหรือไม่

22. **คำถาม** กรณีเข้ารักษาพยาบาลประเภทคนไข้ใน จำเป็นต้องระบุเวลา
เข้า - ออกหรือไม่

คำตอบ จำเป็นต้องระบุเวลาเข้า - ออก เพื่อนำมาใช้ในการคำนวณค่าห้อง
ค่าอาหาร

23. **คำถาม** กรณีเข้ารักษาในโรงพยาบาลเอกชน เป็นผู้ป่วยใน ออกจาก
โรงพยาบาลเวลา 18.00 น. จากนั้นในวันเดียวกันเวลา 21.30 น.
ต้องเข้ารับการรักษ่อีก จะเบิก ค่าห้อง ค่าอาหารได้ 1 วันหรือ
2 วัน การเข้ารักษานั้นเป็น 1 ครั้ง หรือ 2 ครั้ง โดยที่
โรงพยาบาลออกใบเสร็จรับเงิน 2 ใบ วันที่ซ้ำกัน

คำตอบ จะเบิกค่าห้อง ค่าอาหารได้ 1 วัน เนื่องจากวันที่ในใบเสร็จรับเงิน
ใบแรกจะซ้ำกับใบเสร็จรับเงินใบที่สอง และมีสิทธิเบิกค่ารักษา
พยาบาลได้ 2 ครั้ง

24. **คำถาม** ค่าบริการ “หัตถบำบัด” และ “หัตถการ” เป็นลักษณะเดียวกัน
หรือไม่ และต้องมีรหัสประกอบการเบิกจ่ายหรือไม่

คำตอบ ไม่ใช่ลักษณะเดียวกัน สามารถแยกได้ ดังนี้
“หัตถบำบัด” เป็นการนวด ไม่ต้องมีรหัส มีใบรับรองแพทย์ เบิกได้
ตามอัตราที่กำหนด
“หัตถการ” เป็นการผ่าตัดในห้องผ่าตัด ไม่มีรหัส เบิกได้เท่าที่
สถานพยาบาลเรียกเก็บ

25. **คำถาม** กรณีผู้มีสิทธิเสียชีวิตและมีค่ารักษาพยาบาลค้างเบิก ผู้ยื่นคำขอ
เป็นใคร และต้องใช้เอกสารประกอบการเบิกจ่ายอะไรบ้าง และ
เงินที่จ่ายสมควรจ่ายให้ใคร ถือเป็นมรดกหรือไม่

คำตอบ ค่ารักษาพยาบาลที่ค้างเบิกถือเป็นมรดก ดังนั้นผู้มีสิทธิรับเงิน
ค่ารักษาพยาบาลค้างเบิก จึงได้แก่ทายาทแห่งกองมรดก
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเป็นผู้ลงลายมือชื่อ
ในเอกสารการขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล

26. **คำถาม** *สามีเคยใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลของบุตร 1 คนแล้ว ต่อมาได้จดทะเบียนหย่า โดยภรรยาเป็นผู้ดูแลบุตรและเบิกค่ารักษาพยาบาลให้บุตรเอง หากสามีจดทะเบียน สมรสใหม่ มีบุตร 3 คน มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลบุตรทั้ง 3 คนได้หรือไม่*

คำตอบ การนำค่ารักษาพยาบาลของบุตรมาเบิกจ่าย สามารถนำค่ารักษาพยาบาลของบุตรมาเบิกจ่ายได้เฉพาะบุตรลำดับที่ 1 - 3 โดยนับเรียงลำดับการเกิดก่อนหลัง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นบุตรที่เกิดจากการสมรสครั้งใด หรืออยู่ในอุปการะเลี้ยงดูหรืออยู่ในอำนาจปกครองของตนหรือไม่ ดังนั้นจึงเบิกได้เฉพาะบุตรที่เกิดกับภรรยาใหม่ลำดับที่ 1 และ 2 เท่านั้น บุตรลำดับที่ 3 เบิกไม่ได้

27. **คำถาม** *กรณีข้าราชการได้ยกบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่น ต่อมาภายหลังผู้รับบุตรบุญธรรมได้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนการเลิกรับบุตรบุญธรรม ทำให้บุตรกลับมาอยู่ในความปกครองของข้าราชการผู้นี้อีกครั้ง อยากทราบว่า ข้าราชการผู้นี้จะมีสิทธิเบิกเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลสำหรับบุตรได้เหมือนเดิมหรือไม่*

คำตอบ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ได้มีการเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยถูกต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้าราชการที่เป็นบิดา ย่อมกลับมาใช้อำนาจปกครองนับแต่ เวลาที่จดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรม และหากบุตรของข้าราชการดังกล่าว ยังเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ก็สามารถเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลได้

28. **คำถาม** *กรณีโรงพยาบาลของทางราชการไม่มียาจำหน่าย ให้ผู้ป่วยไปซื้อยานอกโรงพยาบาล แล้วมาทำใบรับรองที่โรงพยาบาล หากใบเสร็จรับเงินมีค่ายา และค่าภาษีมูลค่าเพิ่มรวมอยู่ด้วย จะเบิกได้เต็มทั้งค่ายาและค่าภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่*

คำตอบ กรณีที่ทางโรงพยาบาลของทางราชการไม่มียาจำหน่าย และให้ผู้ป่วยไปซื้อยาจากสถานที่อื่น ในใบเสร็จรับเงินแจ้งราคาค่ายา และภาษีมูลค่าเพิ่ม สามารถเบิกจ่ายได้เต็มจำนวนทั้งค่ายา และภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ทั้งนี้แพทย์ผู้ตรวจรักษาจะต้องลงลายมือชื่อรับรองตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดด้วย

29. คำถาม บุตรเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดา มารดาผู้มีสิทธิ มีอายุการเบิกหรือไม่ หรือเบิกได้ตลอดชีวิต

คำตอบ ตามมาตรา 4 ของพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ว่า บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีสิทธิ ดังนั้นกรณีนี้สามารถเบิกได้ตลอดชีวิต

30. คำถาม ข้าราชการมีภรรยา 2 คน บุตรจากภรรยาคนที่ 1 มี 3 คน อายุเกิน 20 ปี มี 2 คน อายุ 15 ปี 1 คน และได้ใช้สิทธิ์เบิกค่ารักษาพยาบาลครบทั้ง 3 คนแล้ว ต่อมา มีภรรยาคนที่ 2 มีบุตร 3 คน อายุ 10 ปี 8 ปี และ 4 ปี ได้จดทะเบียนรับรองบุตร ทั้ง 3 คน อยากทราบว่าบุตรของภรรยาคนที่ 2 สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้หรือไม่

คำตอบ พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้ข้าราชการสามารถเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลสำหรับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายได้เพียง 3 คน ดังนั้นจึงไม่มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลสำหรับบุตรของภรรยาคนที่ 2 แต่หากภรรยาคนที่ 2 เป็นข้าราชการและได้จดทะเบียนรับรองบุตรแล้ว ภรรยาคนที่ 2 สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลสำหรับบุตรได้ทั้ง 3 คน

31. **คำถาม** *อยากทราบว่ามารดาบุญธรรมมีสิทธิได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลด้วยหรือไม่ และบิดา มารดาที่ให้กำเนิดยังมีสิทธิหรือไม่*

คำตอบ ในหลักการ บิดา มารดาของผู้มีสิทธิจะเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ จะต้องเป็นบิดา มารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ ไม่รวมถึงผู้รับบุตรบุญธรรม ดังนั้นกรณีนี้ บิดา มารดาบุญธรรมของผู้มีสิทธิ ไม่มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลเนื่องจากไม่ใช่บิดามารดาที่แท้จริงของผู้มีสิทธิ แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิบิดา มารดาที่แท้จริงที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการ

32. **คำถาม** *การขอคำสั่งศาล ให้เป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายต้องดำเนินการอย่างไร*

คำตอบ การยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีคำพิพากษาว่าเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายล้มเนาของผู้ร้องเป็นหลัก โดยหลักการการใช้สิทธิทางศาลไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีทนาย แต่การมีทนายจะช่วยผู้ร้องให้เกิดความสะดวก เนื่องจากกระบวนการทางศาลมีระเบียบและขั้นตอนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ทุกฝ่าย ทำให้เกิดความยุ่งยากบ้าง หากผู้ร้องมีอายุมากอาจไม่สะดวกที่จะดำเนินการโดยลำพัง ถ้าไม่เป็นที่เดือดร้อนมาก ผู้ร้องควรจ้างทนายความเพื่อดำเนินการให้ หรืออาจขอความช่วยเหลือจากสหภาพทนายที่มีบริการตามศาลต่างๆ หากขัดข้องทางการเงิน หรืออาจให้นิติกรช่วยเขียนคำร้องให้ก็ได้

33. **คำถาม** *บิดา มารดาของผู้มีสิทธิเบิกค่าตรวจสุขภาพประจำปีได้หรือไม่*

คำตอบ ไม่สามารถเบิกได้ ค่าตรวจสุขภาพประจำปีเบิกได้เฉพาะผู้มีสิทธิเท่านั้น